Ч. 176 Второк 6 (18) серпня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Справа народна.

Чого хоче сьвідомий себе нарід, коли домагає ся самостійности? Очевидно не того, щоби лиш з другим народом дерти ся і сварити ся або вести з ним борбу навіть кроваву, як то н. пр. діє ся вже з давна на Балкані, а тепер головно на Креті і по части в Македонії. Коли якийсь нарід сьвідомо добиває ся свободи і самостійного житя народного, то хоче, щоби всї ті одиниції, котрих рідна мова лучить в один нарід, могли лекше, свобіднїйше і вигіднїйше жити на сьвітї, щоби не якісь инші люди, з чужою мовою лиш всї свої користали з природних богатств якогось краю, щоби всї свої самі так собі зладжували житє, як їм найдогіднїйше, щоби всї, котрих лучить одна і та сама рідна мова, взаїмно собі помагали, значить ся, лиш они самі і для себе вели народну роботу, отже і займали всї ті становища і посади, на котрих найуспішнїйше веде ся робота народна — словом, щоби всї одиниції народу знаходили як найлекше і як найлїпший спосіб до житя. В тім то містить ся все то, що називаємо коротко националїзмом або справою народною. Нехай собі буде кождий якої хоче віри, але нехай признає ся до одного і того самого народу і спільно помагає розвивати то житє народне, котре лиш само може піддержати успішно житє одиниць.

Давнїйше мало дбали люди сьвідомо про житє народне і длятого национальне питане рішало ся звичайно несьвідомо, случайно. Але в новійших часах зміркували люди важність сьвідомого розвою народного і стали домагати ся длятого своєї самостійности і независимости. З того пішло т. зв. национальне питане, та проява в житю народів, що кождий нарід хоче жити своїм власним житєм і домагає ся свободи. Були народи, котрі щасливим случаєм вже давнїйше розвинули ся национально, стануди на своїм питомім ґрунтї национальнім і тим веде ся тепер дуже добре; але були й народи, котрим так не пощастило ся і они аж тепер, провидївши, зачинають домагати ся своїх прав народних. Що давнїйше робила, так сказати би сама природа, те хотять тепер люди самі сьвідомо робити, опираючись на природних правах до того. Таких народів, що в наших часах добивають ся самостійности народної найбільше в Европі на всходї і полудневім всходї. Тут то тепер рішає ся питане национальне.

Але до чого ми то все говоримо? — Ось до чого: В послїдних часах пустили ті, котрим питане национальне дуже не на руку, котрі хотїли би старшувати над другими народами і гнобити їх дальше так само, як гнобили доси — ті пустили гадку, що питане национальне вже пережило ся. Таку гадку пустили деякі російскі ґазети, а ті котрі тах само роблять і до того самого стремлять, що й Росия — до гноблення народів, підхопили ту гадку та й собі крикнули: Националїзм вже пережив ся!

То не правда! Националїзм не пережив ся і не пережие ся, доки будуть окремі мови, котрі лучать людий в одиниції висшого степеня, в народи. А що так буде, доки людий стане на сьвітї, то річ певна, бо нїяка сила людска не накаже, не змусить всїх людий на сьвітї говорити одною бесїдою, жити всїм однаково, однаково їсти і убирати ся — не зробить з землї касарню, не упхає всїх людий в ті самі мундури, не заведе їм одну і ту саму команду. Питанє национальне не лиш не пережило ся, але оно ще що-раз то сильнїйше виступає і розділяє народи навіть там, де того найменше можна було сподївати ся і де може найменше було до того причини, яко н. пр. — в Швайцариї.

Що у нас в Австро-Угощинї вся борба, яка веде ся між народами єсть лиш борбою із за националїзму, того не потребуємо доказувати. Навіть ті радикальні партиї, що відкидають националїзм, не роблять остаточно нїчого иншого лиш борють ся о националїзм всїх народів. То само діє ся і в Туреччинї. І там так само веде ся борба национальна, а як видимо зі що-раз лїпшим успіхом, бо поодинокі народи вибивають ся чим раз більше з під панованя Турків та стають самостійними. То само жде колись і Росию і тому то она стараєсь тепер вмовити є людий, що националїзм перестарів ся.

Як же то він так перестарів ся, коли навіть в так старій і спокійній Швайцариї зачинає віджевати? В Швайцариї жили доси спокійно побіч себе Нїмцї, Італїянцї і Французи. Ділила їх, що правда мова і віра, бо там побіч католиків суть і протестанти. Тепер же, як доносять нїмецкі ґазети, завела ся і там борба о националїзм викликана новим рухом политичним і економічним; зазначились вже виразно змаганя, стремлячі до того, щоби народи романьскі, Італїянцї і Французи, відділили ся окремо від Нїмців. Дотеперішний устрій і лад в швайцарскій републицї вже не вистає народам сего краю і они чим раз більше хотять відлучити ся окремо, жити своїм окремим житєм народним.

До бігунів.

(За Паєром, Зіґлершмідтом, Льорцїнґом і др.)

(Дальше).

Нанзен вернув! — Де подів ся Андре. — Виправа Джексона.

Дня 20 серпня минає як-раз три роки, коли про сьмілого норвеского подорожника наспіла була послїдна вість з его дороги до півнїчного бігуна. Майже в тій самій порі Нанзен вернув з дороги, а хоч не доїхав аж до самого бігуна, доказав того, чого нїхто перед ним не доказав: зі всїх підбігунових подорожників доїхав найближше до бігуна, бо дїстав ся аж до 86 степеня і 14 минут. Перед ним доїхав був найдальше на північ американьский поручник Льоквуд з виправи Ґрілїґо, котрий в маю 1883 р. дістав ся був аж до 83 степеня і 24 минут. Які здобутки наукові привіз Нанзен з собою з далекої півночи, не знати; треба зачекати, доки аж не подасть основного справоздания із своєї подорожи, а поки що подаємо тут лиш то, що доси стало вже о нїй звістне.

Ідучи до бігуна Нанзен не поступив надустє ріки Олонек в північній Сибіри, де на него ждала друга партия сибірских псів, а то длятого, що не знав тамошних вузких і скалистих заливів і бояв ся, щоби там его корабель де не застряг або не розбив ся. Від Новосибірских островів взялись они відтак на північ і доплили щасливо між ледами аж до 86 степеня 14 минут. Від 82 степеня не було вже нїгде видко землї лиш сам лїд з примерзлих до себе криг. Море було там на 3800 метрів глубоке, а вода на перших 190 метрів глубоко була зовсїм студена, але глубше показувала вже пів степеня теплоти. Здаєсь, що сподом підходить туди тепла вода з полудня. Корабель его „Фрам“ показав ся зовсїм добрий до подорожи між ледами. В осени минувшого року, коли доплили кораблем до 84. степеня, покинув Нанзен разом з поручником Йоганзеном корабель і оба пустились псами по леду дальше, однакож не маючи достаточного числа псів мусїли назад вертати. Нанзен єсть того переконаня, що при достаточнім числї псів і каяків (лодий) можна би легко дїстати ся аж на сам бігун. Коли вже не могли іти дальше, вернули назад і по великих трудах дістали ся аж до краю Франц Йосифа. Було то в осени минувшого року. Тут на півнїчнім побережу побудували собі хату з каміня і перезимували. Через цїлий той час живили ся мясом з білих медведів і салом з котів. З весною сего року приїхала туди анґлїйска виправа Джексона кораблем „Віндварт“ і забрала їх та привезла до Варде. Що стало ся з Нанзеновим кораблем „Фрамом“, поки що не знати. Коли Назен з своїм товаришем покинув корабель, були всї на нїм здорові, а вода несла его на захід. Отже здогадують ся, що „Фрам“ пливе все ще ледоватим морем на захід і вже може незадовго випливе десь коло Гренляндії.

Трохи инакше представляє річ Джексон в своїй телеґрамі до Гармсворса (Harmsworth) в Льондонї, котрий дав гроші на его виправу. Він каже, що Нанзен задля недокладности карти, яку свого часу зробив Паєр з краю Франц Йосифа і задлятого, що его хронометри станули, не знав, де знаходить ся і пустив ся був по кризї до Шпіцберґів. Джексон стрітив его не на краю Франц Йосифа, але недалеко від него на ледах. — Проф. Мон, котрий тепер перебуває у Варде, доносить знов, що наукові здобутки Нанзена суть величезні і що означено знов докладно місце кількох нових островів.

От і все, що знає ся доси о поворотї Нанзена. Нинї, в понедїлок, виїзджає він з Варде до Гамерфесту в Норвеґії і мабуть незадовго оголосить своє справоздане. Додати тут ще потреба, що Нанзенови тепер 27 лїт, і що він вибираючись в дорогу лишив дома молоду жінку, і її першій дав знати, що вернув щасливо.

А де-ж подів ся Андре, що бальоном хотїв летїти до бігуна? Як звістно мав він ще 27 липня пустити ся бальоном до бігуна. Після вісти, яка наспіла була дня 30 липня з Данск-Ер. (Даньского острова) на Шпіцберґах, був бальон вже 25 липня наповнений ґазом і готовий до вилету; его сила двиганя відповідала зовсїм обчисленям. Розходило ся ще лиш о то, щоби его зважити, аби опісля можна знати, кілько стратив би бальон на вазї через то, що ґаз би з него вийшов. Впрочім все вже було готове до дороги. Тимчасом від 7 с. м. аж до нинї нема з Даньского острова нїякої вісти і здаєсь, що Андре вже не буде летїти, бо так

Отже националізм не перестарів ся, противно відмолоднів і набирає чим раз більшої сили; всюди, де глянемо по Европі видимо єго молодечу животворячу силу. Нема єго хиба там, де завмерло в якімсь народі вже всяке почутє народне, або де так прибите, що не може видобути ся на верх. Але маймо надію, що националізм віджиє й там, де він нинї зовсїм прибитий і пригноблений. Скоро віджиє в народї националізм, настане з ним і нова сила а тогди і народови та поодиноким єго одиницям стане лекше жити на сьвітї. Але щоби віджив националізм, треба плекати і розвивати почутє народне. Се найважнїйша справа народна.

Перегляд полїтичний.

Урядова ґазета будапештеньска подала до відомости, що цар дарував угорскому музеєви шаблю Ракочого виставлену тепер на угорскій виставі. В письмі, яким российский амбасадор повідомив о тім міністра справ заграничних ґр. Голуховского сказано, що цар хотїв тим дарунком дати публичний доказ, в як високій степени цінить він ту сердечність, яка характеризує відносини межи царским домом а Австро-Угорщиною. Міністер справ заграничних ґр. Голуховский відповів на то амбасадорови Капністови письмом, в котрім сказано, що ся делїкатна увага мило тронула Є. Вел. Цїсаря, котрий поручив міністрови справ заграничних подякувати за то сердечно цареви за посередництвом амбасадора.

Анґлїйска престольна бесїда, котрою закрито сесию парляменту, констатує насамперед що відносини Анґлїї до всїх держав суть дружнї, а відтак каже, що за радою королевої і за єї згодою взято ся до походу против дервішів над горішним Нілем, щоби для правительства Кедива відобрати назад давнї провінциї египетскі аж по Донґолю. - Війна веде ся дальше і вже значну часть тих провінций відобрано назад. Положенє в поодиноких частях турецкої держави дає постійну причину до великої обави. Осередком непокоїв єсть тепер Крета. Королева каже, що як супротив Туреччини так і супротив ворохобників держала ся доси неутрально, але в спілцї з державами старала ся довести до якогось помиреня в той спосіб, що предкладала таку систему правлїня, котра була би добра як для християн так і для магометан, і котру би одні і другі могли приняти. Яке єсть теперішне становище Анґлїї в сїй справі, о тім в престольній бесїдї не згадує ся нїчого.

Новинки.

Львів дня 17 серпня 1896.

— **В день уродин Є. В. Цїсаря,** котрий припадає на Спаса дня 18 с. м., відправить Є. Ем. Кардинал-митрополит Сильвестер Сембратович торжественне богослуженє в архікатедральній церкви сьв. Юра у Львові. Такі богослуженя відправлять також Архієпископи латиньский і вірменьский в своїх катедральних храмах.

— **Курс наук** в львівскій школї промислово-торговельній зачинає ся 1-го вересня. Складає ся він з дво-клясового відділу промислового і з дво-клясового відділу торговельного. — На відділї промисловім будуть учити рисунку фахового а именно: 1) бляхарского, 2) кравецкого, 3) слюсарского, 4) столярского, 5) шевского і всїх инших фахів. До школи промислово-торговельної можуть бути приняті ученики, котрі скінчили з добрим поступом другу клясу курсу науки доповняючої при однїй з львівских шкіл міских; або викажуть ся сьвідоцтвом зі скінченої другої кляси шкіл середних; або на підставі вступного іспиту викажуть приготованє таке, яке мають ті, що скінчили добре другу клясу курсу науки доповняючої. — Наука в школї промислово-торговельній буде відбувати ся в недїлї і сьвята в годинах ранїшних, а в звичайні днї в годинах вечірних, через 10 годин тиждневo. Розклад наук і поділ годин подасть ся до відомости учеників. Наука є безплатна. Вписи і іспити будуть відбувати ся почавши від 30-ого серпня в днї будні від години 7 до 9 вечером, а в сьвяточні від 9 до 1 перед полуднем в канцелярії дирекциї в будинку школи ім. Міцкевича.

— **Страшна туча** навістила в середу дня 11 с. м. місточко Комарно. Буря начала ся там около 7-ої години вечером. Вихор зірвав дах з латиньского приходства і новий, бляхою критий дах на жидівскій лазни. Той другий дах заніс вітер і кинув в поблизьку воду а дошки і лати порозкидав на яких 200 метрів довкола. Богато дерев поломаних, або навіть вирваних з коренем. Богато потерпіли овочеві дерева, бо майже всї овочі пообивані. Велику шкоду зробила буря в засївах по полях, а копи збіжа порозносила на всї сторони. Не обійшло ся і без граду, але град хоч був більший від волоского оріха не богато вдіяв шкоди, бо сильний дощ зараз всьо сполокав.

— **Незвичайне явище природи** можна було бачити минувшого тиждня з пятниції на суботу між 11-ою а 1-ою годиною в Коломиї. По дуже горячім дни воздух трохи охолодив дрібний дощик, що упав около 7-ої години вечером, потім настала глуха тишина, небо на полудневo-західній сторонї роз'яснило ся майже цїлком і аж пізно в вечір почали наступати з півночи грізні, чорні хмари. Незадовго зачали з них вилїтати снопи сьвітла електричного майже безнастанно серед протяжних громів і зливного дощу. Від часу до часу з хмар розсїяних по небі перелїтали іскри електричні до головної і лучили ся з нею серед характеристичного тріскоту. Набивана в той спосіб головна хмара — мов би акумулятор виладовувала з себе електричність громами, котрі на щастє не наробили великої шкоди. Мимо пізної пори приглядало ся тому явищу дуже богато людий.

— **Увязненє.** З Дрогобича доносять, що сими днями увязнено Івана Дороциньского, властителя копалень в Східници, котрий застрілив був з револьвера селянина Проня зі Східниці, а при веденім против него слїдстві карнім оставав на вільній стопі. Увязненє наступило в наслїдок доносу з Дрогобича, що Дороциньский перед карною розправою, визначеною перед судиями присяжними в Самборі на день 27 с. м., хоче утїкати до Америки.

— **Конкуренция з кіньми.** Льондоньскі механїки змайстрували вже такий повіз, що без коний поїде скорше, як теперішні кінні повози — силою механїки. В короткім часї третя з ряду вистава тих повозів, що відбула ся сеї весни в Льондонї, стягала на майдани в Imperial Institut товпи цїкавого народа. Вже 1837 р. Ріше робив повози, що гнали 15 миль на годину, а 1857 р. зачали їх робити в Анґлїї на більші розміри. Але в 1864 р. палата громад перевела біль о руху на кравих дорогах і міских улицях, повний таких обмежень і рестрикций, що одним махом скручено карк всїм комунїкацийним средствам нового типу. Тепер пересїчна публика не може здати собі ще ясно справи, який буде тип тих повозів будучности. Бачені вже не вдоволяють цїлком. Однак, що практика і ривалїзация будівничих поліпшить їх скоро, о тім Анґлїйцї вже тепер не сумнївають ся навіть. Та не можна дурити себе, що ті повози, — як довго не буде ужита при них електрична сила, — будуть о много дешевші чим кінні. Візник-механїк буде дорожший від нинїшного звичайного. Удержанє і направа машини винесуть о половину менше як удержанє коня, та се наступить хиба лиш при поліпшених повозах. Вигоди з тими повозами буль-б лиш тілько, що їзда відбувала-б ся скорше, лекше і безпечнїйше. Електричні повози, які задумують що йно споруджувати, мали би таксу о половину низшу, як кінні: ті останні

навіть мав дати ся почути в якімсь приватнім листї, присланім до Гамерфесту. Вісти з Даньского острова можна подавати лиш кораблями. Корабель, що іде з Даньского острова до Адвентового заливу на Шпіцберґах, потребує 18 до 20 годин дороги, а звідси другий корабель „Льофотен", що відходить до міста Гамерфест в Норвеґії потребує знов 4 днї дороги З Адвентового заливу відплив був сей корабель дня 7 с. м. і приїхав до Гамерфесту дня 11 с. м., але не привіз нїякої вісти о тім, щоби Андре вже відлетїв. Отже заким той корабель відпливе знову на Шпіцберґи і верне назад, треба буде чекати що найменше яких 8 днів, так, що найблизшої вісти не можна скорше сподївати ся аж як около 20 с. м.

Тимчасом наспіла оногди до Льондону вість з Канади в північній Америцї, що Індияни в провінциї званій Бритіш Колюмбія, положеній на західнім побережу Америки, над Тихим океаном, виділи бальон Андре'го. Після обчислень можлива річ, щоби бальон зі Шпіцберґів залетів в ту сторону. За 80 годин міг би він зробити тих 3500 кільометрів, на яких Шпіцберґи у воздушній лїнії віддалені від Канади, але не здаєсь, щоби то була дійсто правда, що там побачено бальон. В тих сторонах живе племя Індиянів, досить інтелїґентне; они займають ся там головно ловлею лосів, солять їх і висилають до Анґлїї. Коли вже була певна річ, що Андре буде летїти до бігуна, то всї держави видали поученє до тих своїх пiдданих, котрі живуть на далекій півночи, як они мають поступати і що робити, коли побачать якийсь бальон. Таке поученє видано також і тим Індиянам. Може отже бути, що лиш в наслїдок поученя розійшла ся чутка, що там вже виділи бальон, бо з Даньского острова, як сказано, нема ще й доси вісти о тім, щоби Андре вже відлетїв. Скорше здає ся, що Андре прийшов до того переконаня, що бальоном не вдїє нїчого. Впрочім вже й Нансен показав що ще найскорше можна псами дістати ся до бігуна; він же мав з собою і бальон, а прецї не уважав за відповідне ужити єго в часї своєї подорожи.

Ще кілька слів про виправу Джексона до бігуна.

В послїдних роках підбігунові подорожники як би завязали ся дістати ся до північного бігуна. З трох сторін вибирали ся до него: в 1893 р. пустив ся Нансен сибірскою дорогою, від сторони Новосибірских островів; того-ж самого року і майже в тім самім часї вибрав ся поручник армії Сполучених Держав, Роберт Пірі (Peary) американьскою дорогою через пролив Бефіна, і анґлїйский подорожник Фридрих Джексон (Jackson) на корабли „Віндварт" европейскою дорогою, через край Франц Йосифа.

Джексон, котрому анґлїйский богач Гармсворс дав гроші на виправу, вибрав ся був в липню 1894 р. Він уложив був собі тогди такий плян: Після Юнґа і других знатоків — казав він — можна кождого року досить легко дістати ся до краю Франц-Йосифа, і тут покласти собі підставу до дальшої дороги на північ, та на случай потреби забезпечити собі відворот до головної кватири. Я думаю отже використати ту догідність і, коли дасть ся ще сего лїта (1894) поїхати до полудневого побережа краю Франц Йосифа. Маю надію, що заїду туди ще завчасу, щоби чим скорше рушити дальше на північ, може дальше, як єсть австрийска границя. Маю надію, що в слїдуючім роцї буде можна зі значними запасами посунути ся дальше і заложити другий склад, мабуть під 84 або 85 степенем. Скоро так буду мати оперaцийну підставу, то гадаю, що буду мати ще досить часу третій раз рушити на північ і коли там ще єсть земля, заложити собі третій склад. В слїдуючім лїтї буде нагода пустити ся до остаточної цїли. Коли-б на півночи від другого складу (84 степень) не було землї, то буду там зимувати і лагодити ся на весну до дальшої дороги. Але можна здогадувати ся, що край Франц Йосифа тягне ся аж до бігуна, а в такім случаю було би досить одного погідного лїта. Пущу ся в дорогу лиш з маленькою горсткою людий, не більше як десять, а вся наша знадоба, сани, пси і т. д. мусять бути як найлекші. Позакладавши собі так цїлий ряд складів, не буду потребувати тягнути з собою великої маси запасів та всїляких инших річий в часї, коли треба буде як найскорше їти.

В осени того-ж року переплив Віндварт досить щасливо через кригу аж до краю Франц Йосифа; там перезимувала цїла залога а в мартї 1895 р. пустив ся Джексон саньми дальше на північ. Розслїдивши о скілько можна докладно край Франц Йосифа і північні сторони моря поза ним, вислав він корабель „Віндварт" назад до Анґлїї а сам лишив ся з кількома товаришами на далекій півночи. Коли корабель приїхав був до Варде, гадали всї, що Джексонови не пощастило ся, бо говорено, що трох людий з виправи померло на скорбут, а двоє недужих привезено до шпиталю у Варде. Про саму виправу нїхто не знав нїчого, бо капітан

засуджені на погибель. Тим то й гадають, що за яких 15 літ конї будуть люксусом і що в Льондонї не буде на улицях инших приватних повозів, инших фіякрів, омнібусів і транспортових возів, як лиш механїчні. Конї лишать ся в казках.

— **Вистава почтових марок.** В Женеві відкрито дня 8-го с. м. виставу почтових марок, устроєну женевским відділом швайцарского союза філятелїстів. Один із священиків в Ціриху прислав на тую виставу колекцию марок вартости 80.000 франків. Всї виставлені марки представляють вартість півтора мілїона франків.

— **Зуби мамута**, ваги близько 10 кільоґрамів, знайдено в руслї Сяну під селом Сьвяте, в повітї ярославскім. Оказ той дуже цїнний, поки-що знаходить ся в торговли Досковского в Перемишли, де его можна оглянути.

— **Сербска етноґрафічна вистава** відбуде ся в Білгородї в р. 1900. Участь в нїй возьмуть: Сербія, Чорногора, Дальмация, Хорватия, Славонїя, Банат, Боснїя, Герцеґовина, Стара Сербія і Македонїя. Видко, що останний приклад Чехів став заохотою і для полудневих Славян.

— **Загадочна драма.** В річцї, що пливе через Макевіль недалеко Нансі, знайдено недавно два трупи — молодої женщини і мужчини. Обоє були убрані в гарні, празничні одежі. Вже думали всї, що се звичайне самоубийство, коли нараз по довших гляданях знайшлись на днї ріки два біциклї....

— **Сибірскою зелїзницею** приїхав в сих днях перший поїзд до Томска, одного з більших міст Сибіра. Будова тої зелїзницї розпочала ся дня 31 мая 1891 р. а до тепер викінчено 2592 кільометрів, т. є. 2178 кільометрів з Челябиньска в Росиї европейскій до Томска в Сибіри і 793 клм. над Амуром від стациї Ґрафская до Владивостока над Тихим океаном. Цїлий шлях має бути викінчений 1904 року. Довжина сибірскої зелїзницї буде виносити 7609 клм. Щоби мати поняте о тій довжині, досить сказати, що з Парижа до Петербурга зелїзничий шлях має лише 3042 клм., а велика північно-американьска зелїзниця „Паціфік“ з Нового Йорку до Калїфорнії має 5357 клм. По вибудованю сибірскої зелїзницї буде можна заїхати зі Львова до Владивостока над Тихим океаном за 19 днїв поїздами звичайними, а поспішними за 9 до 10 днїв. Колиб хто їхав там верхом і денно переїздив на конях по 200 кільометрів (звиж 26 миль) то заїхав би зі Львова до Владивостока аж по двох місяцях.

— **Небіжчик, що має спрагу.** З Парижа доносять про таку цікаву пригоду. В африканьскім містї Тунісї вішали минувшої суботи убійника Могамеда Бензертіого; коли его здіймили і брали ся вже хоронити, повішельник промовив слабим голосом: „Поки зложите мене до гробу, дайте менї пити“. Зі страхом відскочили слуги від спрагненого небіжчика і почали кричати о поміч. Надійшов військовий лїкар і подав мнимому небіжчикови першу поміч, по чім его відвезли до шпиталю.

— **За динаміт** достарчуваний властителям в Бориславі, котрі не мали позволеня уживати набоїв динамітових, увязнила дрогобицка жандармерия одного жида з Турки. По переслуханю в повітовім суді дрогобицкім відставлено его під ескортою до Самбора.

— **Ану, чи хто повторить!** Найновійше слово на одну хемічну німецку назву складає ся лише з 51 букв: Methylbenzoyltriacetonalcamincarbonsäurenethyläther.

— **Нова американьска видумка.** Величезний розвиток американьского дневникарства витворив в Сполучених Державах цікавий промисл, а то збиранє витинків з часописий. По більших містах потворили ся окремі підприємства збираня тих витинків, котрі приносять властителям немалі зиски. На пр. в Чікаґо єсть таких підприємств кільканайцять. До бюр підприємців приходять нераз цїкаві замовленя. Так приміром одно з тих бюр заключило з якоюсь фабрикою штучних рук і ніг умову, що буде єму присилати всї витинки з часописий, в котрих описані нещастні пригоди і случаї, в котрих люди стратили руку або ногу. Инше знов бюро присилає до фабрики дитячих візків адреси всїх новоженцїв. По кількох місяцях дістають молоді пари від тої фабрики хороший, ілюстрований цїнник візків. Також і поодинокі особи, учені, полїтики і т. ин., котрі не мають часу переглядати купу задрукованого паперу, а хотїли би знати, що пишуть о них або о справах, які они порушили замавляють собі в тих бюрах дотичні витинки ґазет. Чим старші ті витинки тим дорожші. Найбільше доси, бо 15.000 долярів заплатило правительство Сполучених Держав за повну збірку витинків з „Новойорского Геральда“ о війнї з рр. 1862—1864, в котрій розходило ся о зиесенє невільництва в Сполучених Державах.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Віденъ 17 серпня. Президент мінїстрів ґр. Баденї приїхав тут вчера рано. Приїхали також і намістник Галичини кн. Санґушко та намістник Чехії ґр. Куденгофе. Віцепрезидент фінансової дирекциї п. Коритовский від'їхав до Львова.

Віденъ 17 серпня. Приїхав тут з Петербурга росийский оберштгофмайстер Ґалїцин.

Цетинє 17 серпня. Італїяньский наслїдник престола приїхав до Антиварі.

Цетинє 17 серпня. Вчера приїхав тут наслїдник італїяньского престола а зібравші ся товпи народу повтали его з великим одушевленем. Князь Неаполя замешкав в палатї наслїдника престола кн. Данила. По короткім відпочинку був на принятю у князя і княгинї чорногорскої а вечером на родиннім обідї.

Берлин 17 серпня. Урядова ґазета оповістила, що цїсар приняв димісию мінїстра війни Бронсарда на его власне жаданє. Мінїстром війни іменований ґенерал-поручник Ґаслер. Цїсар подякував Бронсартови за его трилїтну службу і іменував своїм ґенерал-ад'ютантом.

Атини 17 серпня. Втікачі з Крети прибувають тут що раз більшими масами. Доси єсть їх вже 15.000. — Австро-угорский посол Косек приїхав вже і обняв своє урядованє.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в неділї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	8·55	6·55	9·30	—
Підволочиск	2.34	10·05	—	8·05	510	—	—
Підвол. з Підз.	2.18	9·50	—	7·42	4·45	—	—
Черновець	9·55	—	—	2·01	7·28	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	6·13	—	—	—
Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
Мушини на Тарнів	5·10[1]	—	—	8·55[2]	6·55	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·51[3]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·00	1·51[4]	10·10
Брухович [5])	—	—	—	—	—	8·03	—
Брухович [6])	—	—	—	—	—	8·25	—
Янова	—	—	—	7·50[7]	—	5·28[8]	8·54[8]
Янова [9])	—	—	—	—	1.10	7·48	—

[1]) Від 25 червня до 15 вересня. [2]) Від 1 червня до 30 вересня. [3]) Від 10 липня до 31 серпня. [4]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [5]) Від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня. [6]) Від 26 червня до 14 серпня. [7]) Цїлий рік. [8]) Від 16 червня до 31 серпня. [9]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня.

корабля і залога мали строгий наказ не розповідати нїчого, а всї справозданя, записники і дневники та призбирані річи були замкнені в кабінї корабля і запечатані і нїхто не сьмів нарушити печатки і отворити кабіни, доки аж корабель не стане в Льондонї і сам Гармсворс, що дав пів мілїона на виправу, не зробить того.

Наконець „Віндварт“ станув щасливо в Льондонї і Гармсворс отворив кабіну. Із найдених тут справоздань ось що показало ся. Дня 7 вересня 1894 доїхав Джексон щасливо до краю Франц Йосифа і перебрав ся через криґу аж до пригірка Фльора, де недалеко відкрив остров, котрий назвав по імени свого корабля. Дня 15 вересня почали они зносити з корабля весь набір на беріг. З Архангельска привезено тут готову цїлу хату, поставлено єї до двох недїль та названо „замком Ельмвуд“ (після назви Гармсфорсового двора в Кент). А був то не аби який замок — хата якої сї сторони ще доси не бачили. Цїлий той замок був 4 метри довгий а 2 метри широкий, зроблений з бальків на 30 центиметрів грубих. Дах був подвійний, двері і вікна також подвійні, а стїни в серединї були виложені грубою зеленою повстию (фільцом). Хата була тепла і ставила опір не лиш сильним морозам але й бурям. Головна річ була тепер, щоби мати сьвіже мясо, бо лиш оно могло охоронити від скорбута. Але як навмисне, через кільканайцять днїв не показувала ся ніяка „дичипа“, аж опісля стали появлати ся медведї, зразу по одному, відтак по два, а наконець таки цїлими стадами; підходили під хату так близько, що головами терли об шиби і заглядали навіть до замку, але на щастє не вибивали вікон. До трох місяців убив Джексон 33 медведів і 8 моржів. Було отже досить сьвіжого мяса через цїлу зиму і длятого всї люди були здорові; лиш один з них, що не міг їсти медвежого мяса, дістав скобуту і помер від него. При тім всї були в руху; то годували 30 псів, які привезли з собою з Хабарової, і репп та сибірскі коники, то знов відгортали снїг, котрий иноді мало що не засипав цїлий „замок“. Астроном Армітаж перебував найчастїйше на своїй зьвіздарни, котру виставили єму недалеко замку. Наконець дня 23 лютого скінчила ся довга зимова ніч і засьвітило сонце та застало всїх при добрім здоровлю Дня 10 марта вибрав ся Джексон з Армітажем в дорогу по острові. Они взяли були з собою ще двоє саний, до котрих запрягли по одному коникови. На дворі була страшенна мрака а снїгом дуло так, що сьвіта не було видко. Коли відтак за кілька днїв випогодило ся, могли они лїпше приглянутись сему краєви. Він вкритий цїлий снїгом і ледами; лиш де неде, особливо при березї піднимають ся високі базальтові скали, а при їх сподї буває румовище, на котрім лїтом вирастають досить густо всїлякі ростини, як: мох, травичка, а навіть цвитуть деякі цьвіти. Край взагалї єсть високою вижиною на 750 метрів понад море. Замітне то, що недалеко теперішних берегів видко береги давнїйші, доходячі місцями 35 метрів висоти. Джексон доїхав був до 81 степ. і 20 мін. північної сторони та зробив тут склад запасів. Джексон перезимував тут знову і робив дальші розслїди, аж ось прийшов до него й Нанзен. (Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.